

ВИЗНАЧЕННЯ ЧАСТОТИ ЗВЕРНЕНЬ ГРОМАДЯН ТА НЕОБХІДНОГО ФІНАНСУВАННЯ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ОКРЕМИХ ЛАБОРАТОРНИХ ОБСТЕЖЕНЬ

С.М. Гришук¹, А.О. Правдивець², Г.І. Ямкова¹

¹Житомирський державний університет імені Івана Франка, вул. Велика Бердичівська, 40, Житомир, 10008, Україна

²КВНЗ «Бердичівський медичний коледж» Житомирської обласної ради, вул. Шевченка, 14, Бердичів, 13312, Україна

Для більшості країн світу, а особливо для України, актуальною є проблема обмеженості фінансових ресурсів в охороні здоров'я, що, в свою чергу, зумовлює необхідність визначення пріоритетних заходів в контексті оптимізації витрат наявних коштів та покращенню доступності населення до медичної допомоги. З цією метою в Україні впроваджується реформа медичної галузі за принципом «гроші ходять за пацієнтом» [1]. З 2018 року здійснюється зміна підходів до фінансування первинної медичної допомоги, а з другого півріччя 2019 року Міністерство охорони здоров'я України планує впровадити програму «Безкоштовна діагностика», якою передбачено можливість проведення ряду безоплатних для громадян обстежень та маніпуляцій, вартість яких буде оплачувати Національна служба здоров'я України [2]. Проект програми включає перелік лабораторних досліджень, які за направленням сімейного лікаря будуть безкоштовними для пацієнтів. Тому є актуальним, враховуючи відсутність достовірних статистичних даних на державному рівні, визначити частоту направлень громадян для проведення лабораторних досліджень.

Мета роботи – визначити частоту звернень громадян за окремими видами лабораторних досліджень на прикладі Житомирської області та розрахувати прогнозну потребу у фінансуванні зазначених досліджень за програмою «Безкоштовна діагностика» для населення України.

Матеріали та методи. Дослідження проведено шляхом аналізу звернень пацієнтів, які отримували забезпечення лабораторних досліджень за рахунок благодійної організації «Лікарняна каса Житомирської області» (ЛК) в державних закладах охорони здоров'я Житомирської області та приватних лабораторіях. В ЛК перебуває понад 200 тисяч жителів області (17,0% від загальної кількості населення), організація стала одним із напрямків соціального захисту громадян на регіональному рівні шляхом забезпечення медичних закладів та громадян медикаментами, реактивами, виробами медичного призначення для лікування та обстеження [3,4]. Для управління ресурсами ЛК створено автоматизовану систему моніторингу їх використання, що дає можливість проводити аналіз витрат за різними видами медичної допомоги, в тому числі і лабораторних обстежень. З цією метою заклади охорони здоров'я надають щомісячну звітність щодо кількості обстежених пацієнтів за видами досліджень. Серед передбачених додатком до проекту програми «Безкоштовна діагностика» [2] 12 найменувань лабораторних

досліджень за рахунок ЛК здійснюється забезпечення 10 найменувань. Для подальшого розрахунку визначено частоту звернень за кожним видом досліджень в перерахунку на 1000 членів ЛК за місяць, а на наступному етапі за допомогою екстраполяції отриманих результатів проведено визначення можливої кількості цих досліджень в Україні для населення, яку підписало декларації з сімейними лікарями (25 млн. громадян). Потреба у фінансових ресурсах розрахована шляхом добутку визначеної кількості досліджень за окремими видами на їх вартість, зазначену в проекті Постанови [2]. Використовувалися методи: системного аналізу та підходу, епідеміологічний, статистичний.

Результати. Встановлено, що протягом 2018 року за рахунок ЛК було забезпечено проведення лабораторних досліджень при 29 852 зверненнях громадян. Всього було здійснено 128 364 різних видів обстежень (середня кількість при одному зверненні становила $4,3 \pm 0,8$). Перелік та кількість досліджень, які передбачені проектом Постанови і здійснювалися за рахунок ЛК при наданні медичної допомоги в амбулаторно-поліклінічних умовах, та результати розрахунку необхідного фінансування наведені в таблиці 1.

Таблиця 1.

Прогнозні розрахунки витрат на проведення окремих лабораторних обстежень за програмою «Безкоштовна діагностика» (за 6 місяців).

	Назва обстеження	Кількість обст. за 1 місяць на 1000 членів ЛК (Жит. обл.)	Кількість обст. за 1 місяць на 25 млн осіб (Україна)	Вартість 1 обст., грн. (з проекту Постанови [2])	Прогнозні витрати за 1 місяць, тис.грн.	Прогнозні витрати за 6 місяців, тис. грн.
1	Визначення креатиніну у сироватці крові	4,6	115 541	29	3 350,7	20 104,0
2	Визначення білірубіну і його фракцій	5,1	128 041	29	3 713,2	22 279,0
3	Визначення активності аланінамінотрансферази	5,1	126 520	29	3 669,1	22 014,5
4	Визначення активності аспаратамінотрансферази	5,0	126 182	29	3 659,3	21 955,7
5	Визначення С-реактивного білка	2,8	70 270	29	2 037,8	12 227,0
6	Визначення сечовини у сироватці крові	4,3	106 926	33	3 528,5	21 171,3
7	Визначення загального білка сироватки крові	3,4	85 980	33	2 837,3	17 024,0
8	Визначення сечової кислоти у крові	4,1	102 365	29	2 968,6	17 811,5

9	Коагулограма (МНВ, ПТЧ, ТЧ, АЧТЧ, фібриноген)	1,0	24 831	120	2 979,7	17 878, 4
10	Визначення ліпідів у сироватці крові (тригліцериди, холестерин, ЛПВЩ, ЛПНЩ, ЛПДНЩ, ІА)	3,6	90 878	102	9 269,6	55 617,6
Всього, грн.					38 013,8	228 083,1

Висновки. У результаті проведеного дослідження визначено, що залежно від виду лабораторних досліджень частота щомісячних звернень складає від 1,0 до 5,1 на 1000 громадян. Прогнозований обсяг фінансових потреб на проведення наведених вище досліджень населенню України буде становити 38,0 млн. грн. за місяць, а за шість місяців відповідно – 228,1 млн грн. (при оплаті обстежень за цінами, наведеними в проекті Постанови [2]). Отримані результати доцільно використовувати керівникам галузі охорони здоров'я при плануванні ресурсів для лабораторного забезпечення на обласних та державному рівнях.

Література.

1. Закон України «Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення» №2168-19 від 19.10.2017р. / режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2168-19>.
2. Проект постанови Кабінету Міністрів України «Деякі питання проведення пілотного проекту з реалізації державних гарантій медичного обслуговування населення за програмою медичних гарантій для амбулаторно-поліклінічної вторинної (спеціалізованої) медичної допомоги» / режим доступу: <http://moz.gov.ua/article/public-discussions-archive/proekt-postanovi-kabinetu-ministriv-ukraini-dejaki-pitannja-provedennja-pilotnogo-proektu-z-realizacii-derzhavnih-garantij-medichnogo-obslugovuvannja-naselennja-za-programoju-medichnih-garantij#2>.
3. Гришук С.М. Лікарняні каси як один з напрямків підготовки до впровадження медичного страхування/ С.М. Гришук // Матеріали II міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Соціальна фармація: стан, проблеми, перспективи». - Харків, 2015. - С.245 - 248.
4. Парій В. Д. Діяльність лікарняних кас у спектрі реформування системи охорони здоров'я в Україні / В. Д. Парій // Україна. Здоров'я нації. - 2012. - № 4. - С. 123-126.